

Jaarverslag 2020

Stichting Deventer Verhaal

- juni 2021 -

Inhoud

1	Voorwoord.....	2
2	Bestuur.....	3
2.1	Verantwoording.....	3
3	Tentoonstellingen.....	4
3.1	Museum De Waag.....	4
3.2	Speelgoedmuseum.....	7
4	Activiteiten & evenementen.....	8
5	Educatie.....	10
5.1	Museum De Waag.....	10
5.2	Speelgoedmuseum Deventer.....	10
5.3	Verkenning erfgoededucatie.....	11
6	Publiek.....	11
7	Collectie.....	14
7.1	Beheer.....	14
7.2	Behoud.....	14
7.3	Aankopen, schenkingen en afstoting.....	15
7.4	Bruiklenen.....	16
7.5	Depots.....	16
7.6	Informatievoorziening.....	16
8	Marketing & Communicatie.....	17
8.1	Vergroten online zichtbaarheid drie merken.....	17
8.2	Websites.....	18
8.3	Online Marketing.....	18
8.4	Optimaliseren van communicatiesystemen.....	19
9	Personeel.....	19
10	Financiële verantwoording.....	20
10.1	Resultaten 2020.....	20
10.2	Toelichting op de cijfers.....	21

1 Voorwoord

Het jaar 2020 was een bewogen jaar voor de stichting Deventer Verhaal. Ondanks de vele beperkingen die de coronacrisis ons oplegde, hebben we klinkende resultaten weten te boeken en veelbelovende stappen voorwaarts weten te zetten.

Het grootste pijnpunt was de gedwongen sluiting van beide musea halverwege maart. Museum De Waag kon na invoering van een coronaprotocol op 1 juni de deuren gelukkig weer openen tot aan de tweede lockdown halverwege december. Dankzij aansprekende tentoonstellingen en de inzet van extra middelen en mankracht trok Museum De Waag nog verrassend veel bezoekers. De VR-tour door het museum en de randprogrammering (goedgevoel in de buitenlucht) trokken minstens zozeer de belangstelling.

Voor het Speelgoedmuseum bleek heropening niet haalbaar. De beperkingen van het pand maakte invoering van eenrichtingsverkeer en de anderhalvemetermaatregel praktisch onmogelijk. Daarop is besloten om de voorgenomen vernieuwing van het museum twee jaar naar voren te halen. Met steun van de gemeente is een start gemaakt met de renovatie van de panden, vervanging van de technische installaties en de planvorming voor de museale herinrichting. Een en ander moet in 2021 resulteren in een volledig vernieuwd museum.

Onze gebruikelijke activiteiten en evenementen ondervonden het afgelopen jaar veel hinder van de coronabeperkingen. Evenementen als het riddertoernooi *Deventer 1371* moest uitgesteld worden en de historische lezingenreeks moest worden stopgezet. Voor Open Monumentendag hebben we juist volop ingezet op een digitale variant, met name in de vorm van een monumentenverkiezing. Deze insteek bleek buitengewoon succesvol.

Financieel gezien hebben we de gevolgen van corona gelukkig behoorlijk goed weten op te vangen. De tegenvallende bezoekersinkomsten en meerkosten voor heropening van De Waag hebben we weten te compenseren door minder kosten voor programma en personeel. Bovendien hebben we steun ontvangen via het Kickstart Cultuurfonds en de *compensatieregeling musea* van het Mondriaanfonds.

Heikel punt in de relatie met de gemeente Deventer blijft de huursom van De Waag. Alle partijen zijn erover eens dat het huurbedrag van bijna 175.000 euro (twee keer de marktwaarde) absurd hoog is. Die hoogte zorgt ervoor dat Deventer Verhaal relatief weinig geld overhoudt voor programmering buiten beide musea om. Door het aflopen van de huurcompensatie begin 2020 raakte deze discussie in een patstelling. De gemeenteraad heeft deze in het najaar voor de korte termijn doorbroken door een gedeeltelijke huurcompensatie voor 2020 en 2021 toe te kennen. Op langere termijn ligt er helaas nog geen duurzame oplossing in het verschiet.

Voor het Speelgoedmuseum geldt dat er na jaren van onzekerheid eindelijk weer glansrijk perspectief is. Tot november 2019 stond het voortbestaan van het museum immers nog hevig ter discussie. Om gaten in de cultuurbegroting te dichten had het College haar oog op het Speelgoedmuseum laten vallen. Dankzij brede steun vanuit de bevolking heeft de gemeenteraad hier een stokje voor gestoken en middelen voor vernieuwing van het museum beschikbaar gesteld. Het Speelgoedmuseum nieuwe stijl zal aan de laatste twijfel over nut en noodzaak van dit museum een einde maken.

Kortom, de relatieve rust van een jaar coronacrisis hebben we volop aangegrepen om de organisatie vitaler en slagvaardiger te maken. We hebben stappen voorwaarts gezet op het gebied van toekomstvisie, personeels- en vrijwilligersbeleid, collectiebeheer, samenwerking in de cultuursector, erfgoededucatie, digitale infrastructuur en interne organisatie.

We zien de toekomst dan ook met vertrouwen tegemoet!

Ewout van der Horst,
Directeur-bestuurder Deventer Verhaal

2 Bestuur

De stichting Deventer Verhaal wordt bestuurd volgens het raad-van-toezicht-model waarbij beleid wordt ontwikkeld en uitgevoerd door de directeur-bestuurder. De leden van de raad moeten het beleid goedkeuren en houden toezicht op de uitvoering daarvan.

De raad van toezicht heeft in 2020 acht maal (digitaal) vergaderd. Van de vergaderingen worden notulen bijgehouden. De voltallige raad is onbezoldigd, wat past bij het non-profit karakter van de organisatie.

Na het vertrek van respectievelijk algemeen directeur Garrelt Verhoeven en zakelijk directeur Bart Vermeulen is begin 2020 Ewout van der Horst aangetrokken als directeur-bestuurder van de stichting.

Samenstelling RvT

Voorzitter: *Hans Magdelijns*, senior-adviseur erfgoed Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap, eigenaar bureau Charme advies, voorzitter Deventer Vocaal Ensemble (onbezoldigd), voorzitter Stichting Vrienden van de Lebuinus (onbezoldigd). Aangetreden d.d. 01-08-2015.

Secretaris: *Caroline Koldewey-Verhoeven*, eigenaar Cultuurzaak Amsterdam, commissielid Erfgoedvereniging Heemschut, lid commissie Integriteitsvraagstukken Amsterdams Lyceum, coördinator Stichting Hart voor het Vondelpark. Aangetreden 01-08-2015.

Penningmeester: *Hans Heilen*, eigenaar Heilen Advies BV. Aangetreden d.d. 01-05-2020.

Algemeen lid: *Hans Gerritsen*, voorzitter SONT (Streektaalorganisaties in het Nedersaksisch Taalgebied), voorzitter Historisch Centrum Overijssel, voorzitter PvdA Almelo, lid Raad van Toezicht SIZ Twente, redactiesecretaris Stad en Ambt. Aangetreden d.d. 01-08-2017.

Algemeen lid: *Chris Dutilh*, penningmeester Scandia rasvereniging (onbezoldigd), museumdocent Verzetsmuseum Amsterdam (onbezoldigd). Aangetreden d.d. 01-05-2020.

Vacatures binnen de Raad van Toezicht worden openbaar gemaakt. Begin 2020 zijn wegens het vertrek van twee van haar zittende leden een tweetal vacatures opengesteld. Dit resulteerde in de aanstelling van Hans Heilen en Chris Dutilh in mei 2020.

2.1 Verantwoording

Governance Code Cultuur

Stichting Deventer Verhaal onderschrijft de *Governance Code Cultuur* waarin de richtlijnen voor goed bestuur en toezicht in de cultuursector zijn vastgelegd. Voor algemene informatie over de code verwijzen wij u naar de website www.governancecodecultuur.nl. De richtlijnen van deze code zijn door ons gebruikt bij het opstellen van een huishoudelijk reglement voor de raad van toezicht en een directiereglement.

Ethische Code voor Musea

De [Ethische Code voor Musea](#) is de basis voor de beroepsethiek van de museale sector in Nederland. De code dient als houvast bij ethische kwesties en is een middel tot zelfregulering. Stichting Deventer Verhaal onderschrijft de code en handelt hiernaar.

Code Diversiteit & Inclusie

De [Code Diversiteit & Inclusie](#) is een gedragscode van de Nederlandse cultuursector over diversiteit en inclusie. De code is een instrument van zelfregulering. Het doel van de code is dat de culturele en creatieve sector de brede diversiteit van de Nederlandse samenleving representeert. Een basisvereiste is dat de sector gelijkwaardig toegankelijk is voor iedereen: Als maker, producent, werkende en publiek. Stichting Deventer Verhaal past de code vooral toe op het gebied van programmering en personeelsbeleid.

Fair Practice Code

De [Fair Practice Code](#) is bedoeld als instrument voor verantwoord en eerlijk ondernemerschap in de cultuursector. Stichting Deventer Verhaal handelt naar deze code door een fair beloningsbeleid, een transparante bedrijfsvoering en waarden als duurzaamheid en diversiteit daadwerkelijk in praktijk te brengen.

Museumregister

De voormalige gemeentemusea in Deventer zijn sinds het jaar 2001 geaccrediteerd bij het Nederlands Museumregister. Met de oprichting van de stichting Deventer Verhaal in 2014 is deze registratie van de gemeente overgegaan op de huidige stichting.

3 Tentoonstellingen

3.1 Museum De Waag

BLIK. Van conserven tot kunst

In 2019 was het een exact een eeuw geleden dat blikfabriek Thomassen & Drijver ontstond in Deventer. Ter ere van dit jubileum, maar ook om de veelzijdigheid en duurzaamheid van blik als verpakkingsmateriaal te benadrukken, was vanaf oktober 2019 tot maart 2020 tentoonstelling *BLIK. Van conserven tot kunst* te zien in Museum De Waag.

Op de begane grond was een bijzondere installatie van wanden van gestapelde blikken te zien. Op de eerste etage stonden de vormgeving én het recycleren van blik centraal. Verpakkingsblik vertelt ook veel over de eet- en drinkcultuur in Nederland, dit kwam op de tweede verdieping aan bod.

Bij deze tentoonstelling was een uitgebreid randprogramma opgezet met o.a. blikproeverijen in de kelder van De Waag; hier konden museumbezoekers ervaren hoe blik een smaakvolle en duurzame oplossing kan zijn. Er werden amuses geserveerd uit verschillende blikproducten.

Op 20 januari 2020 vond de *Avond van het Blik* plaats, deze bestond uit een ontvangst en rondleiding in Museum De Waag, een speciaal 'blikdiner' in Restaurant Bouwkunde en aansluitend een thema-avond over alle aspecten van blik in Theater Bouwkunde. Burgemeester Ron König reikte twee *ik-recycle-blik-fietsen* (foto links) uit aan de winnaars van een prijsvraag die was uitgeschreven onder de bezoekers van de tentoonstelling. Stadsdichter

Robin Bleeker bracht zijn ode aan het platgewalst plaatstaal ten gehore. Er waren 120 bezoekers.

Eveneens in het kader van de tentoonstelling zetten de chef-koks van negen Deventer restaurants tijdens de expositie een gerecht met een product uit blik op

het menu. Hiervoor zijn tien afzonderlijke receptenkaarten ontwikkeld die bezoekers gratis mee konden nemen.

Impressie van de bliktentoonstelling in Museum De Waag

Elke donderdag en zondag werden gratis instaprondleidingen voor bezoekers georganiseerd en op aanvraag konden eveneens (groeps)rondleidingen op maat worden gereserveerd. Gedurende de gehele looptijd brachten 10.829 mensen een bezoek aan de tentoonstelling.

Deventer Bezet & Bevrijd

Vanaf 1 juni t/m 25 oktober 2020 was de tentoonstelling *Deventer Bezet & Bevrijd* te zien in Museum De Waag. In 2020 vierde Nederland 75 jaar vrijheid en keken we landelijk terug op de Tweede Wereldoorlog. De expositie *Deventer Bezet & Bevrijd* vertelde over de aangrijpende gebeurtenissen in deze roerige periode.

In de tentoonstelling was er aandacht voor persoonlijke verhalen over het dagelijks leven onder de Duitse bezetting in Deventer, de verwoestingen door de bombardementen en de 'vliegende bommen' (V1's) in Oost-Nederland en voor de verschillende vormen van verzet in Deventer.

Ingekleurde foto van de bevrijding uit de tentoonstelling *Deventer Bezet & Bevrijd*

Ondanks de beperkingen als gevolg van de coronacrisis vanaf maart 2020 kijken we terug op een succesvolle tentoonstelling. Tegen de negenduizend bezoekers hebben de weg naar De Waag gevonden.

Tijdens de lockdown in maart is er een virtual reality tour van de tentoonstelling gemaakt om het voor het publiek toch mogelijk te maken de tentoonstelling te bekijken, de tour is precies 19.712 keer bekeken.

Bij de tentoonstelling *Deventer Bezet & Bevrijd* is er voor de app *izi.Travel* een wandelroute door de binnenstad en een fietsroute langs 15 locaties in Deventer Noord, Diepenveen en Schalkhaar gemaakt met veel informatie en foto's. Deze wandel- en fietsroute begint en eindigt bij De Waag en is maar liefst 3.386 keer gedownload. In aansluiting hierop zijn er ook op 20 locaties

borden met ingekleurde foto's geplaatst die de oorlogssituatie ter plekke toelichtten.

Vanaf 13 oktober 2020 is i.s.m. Archeologie Deventer en de athenaeumbibliotheek een expositie ingericht over de V1 die op 8 maart 2020 geruimd is in Wilp (nabij Deventer). De niet-explosieve delen van de V1 werden door Archeologie Deventer geborgen. Op basis van deze delen is een reconstructie gemaakt die tot op heden te zien is in de athenaeumbibliotheek.

Op 31 augustus 2020 vond er een zogenaamde determinatiemiddag plaats, waar verzamelaars en particulieren vondsten en objecten konden meebrengen die verband houden met Deventer tijdens de oorlog. Een team van deskundigen

beoordeelde de meegebrachte vondsten en andere voorwerpen op authenticiteit en historische waarde. Het doel van de determinatie was vooral om nieuwe verhalen en voorwerpen uit de oorlog te ontdekken, verifiëren en vast te leggen. Er waren 12 bezoekers met diverse bijzondere voorwerpen. De geplande middagen op 25 april en 13 juni zijn komen te vervallen.

Deventer Topstukken

De historische collectie van Deventer kent verschillende topstukken van landelijke en zelfs internationale bekendheid. Sinds oktober 2020 zijn deze topstukken bijeengebracht op de eerste etage van Museum

De Waag. Hier vind je stukken van beroemde 17e-eeuwse meesters als Gerard ter Borch II en Hendrick ter Brugghen. Uit latere tijd zijn er werken van Cornelis Springer, maar ook van de in Deventer geboren meestervervalser Han van Meegeren en enkele recente aanwinsten van de in Deventer geboren kunstschilder Bartholomeus Breenbergh.

De collectie van Museum De Waag bevat een rijk overzicht van objecten uit de lange stedelijke geschiedenis. Met deze meer vaste opstelling wil het museum die rijke collectie beter onder de aandacht brengen. Het museum krijgt zo (weer) meerdere vaste lagen en verhaallijnen, zodat een bezoeker altijd kennis kan maken met het ontstaan van Deventer, de ontwikkeling ten tijde van de Hanze, de markten, maar ook de ambachten (bijv. de koekbakkers en de zilversmeden) en opkomende (vroeg) industrie en stadsuitbreidingen.

Impressie topstukkenzaal 1e etage Museum De Waag

Binnen de topstukkenzaal is eveneens ruimte voorzien voor het tonen van delen van de vaste collectie waaronder portretten, stedelijk zilver en de collectie Knecht-Drenth.

In verband met de coronamaatregelen zijn de geplande opening, instap- en groepsrondleidingen komen te vervallen.

Deventer Geschiedenis

Sinds juni 2020 maakt de bezoeker op de tweede verdieping kennis met de veelzijdige Deventer geschiedenis. Er zijn enkele vaste onderdelen, zoals de geschiedenis van De Hanze en de geschiedenis van het Waaggebouw, maar er is ook ruimte voor wisselende thema's en het periodiek wisselen van objecten en verhalen.

Geïnspireerd door de oproep van Vereniging Rembrandt om ten tijde van de coronacrisis tot hernieuwde aandacht voor kunstwerken uit de vaste museale collectie te komen, worden een aantal stukken uit de kerncollectie geëxposeerd in Museum de Waag onder de titel *Waagstukken*. Centraal staat het schilderij van het beleg van Deventer uit 1578 door de Staatse troepen onder leiding van Rennenberg.

Schilderij van het beleg van Deventer door Rennenberg,

De gedetailleerde weergave leent zich uitstekend voor een animatie van de maandenlange strijd. Via een 3D-reconstructie en informatiepaneel wordt een relatie gelegd met de zichtbare resten van het beleg in de stad: de Noordenbergtoren en de bijbehorende belegeringsgangen. Op deze manier willen we nadrukkelijk laten zien hoe de historische collectie en de stad met elkaar verbonden zijn.

In verband met de coronamaatregelen is de geplande opening komen te vervallen alsmede de instap- en groepsrondleidingen.

Pop-up tentoonstelling Speelgoed voor jong en oud

In de – in het najaar van 2020 gerealiseerde - pop-up tentoonstelling van Speelgoedmuseum Deventer in Museum De Waag zijn de hoogtepunten uit de rijke collectie van het Speelgoedmuseum te zien uit de jaren rond 1935, 1960, 1975 en 2000. Van Meccano tot LEGO, Barbie tot Baby Born, er is herkenbaar speelgoed voor iedereen. Ook tv-series als Swiebertje, Floris, The Thunderbirds of Star Wars geven een nostalgische terugblik.

In de kelder van De Waag is bovendien een kleine selectie 'topstukken' uit de recent verworven grote speelgoedverzameling van mw. H.C. Ruysseenaers-Schenk uit Haarlem te bewonderen.

Met deze tentoonstelling wilden we het publiek van het - wegens verbouwing gesloten Speelgoedmuseum - in deze crisistijden weer te bedienen en betrekken bij de vernieuwing van dit museum.

Daarnaast kon het 'Waagpubliek' op deze manier ook kennismaken met de wondere wereld van het historisch speelgoed, ook als vorm van cultuurhistorisch erfgoed.

In verband met de coronamaatregelen zijn de geplande opening, instap- en groeps rondleidingen komen te vervallen.

Speelgoed voor jong en oud, begane grond De Waag

3.2 Speelgoedmuseum

Speelgoedrages

Tot maart 2020 liep er door het Speelgoedmuseum een spoor van speelgoedrages. De grootste hypes door de jaren heen waren er te vinden: Naast de altijd populaire knikkers, tollens en poppen was er bijvoorbeeld de hoelahoep uit de jaren '50, LEGO uit de jaren '60. In de jaren '70- '80 waren er klikklakballen en in de jaren '80 de Rubik's Cube. Een feest van herkenning!

Bouw een dino voor het Speelgoedmuseum

Op 26 januari 2020 liep de expositie *Bouw een dino voor het Speelgoedmuseum* af. Deze tentoonstelling werd ingericht om aandacht te vragen voor het behoud van het Speelgoedmuseum. De tentoonstelling toonde dinosaurusspeelgoed en kinderen konden er hun eigen dino van LEGO bouwen.

Bouw mee met bouwblokken van LEGO

De pop-up expositie *Bouw een dino* kreeg vanaf februari 2020 een nieuwe invulling. Het bleef een echte speeltentoonstelling waarin het bouwen met LEGO centraal stond. Ook binnen het spoor van speelgoedrages staat elke maand het spelen met LEGO op nummer 1 van de top 3 van favoriete rages.

In het kader van deze tentoonstelling organiseerde het Speelgoedmuseum de online publieksactie '*Bouw mee aan Deventer in LEGO!*' Maar liefst 10 fanatieke LEGO-bouwers brachten samen met het speelgoedmuseum Deventer tot leven met LEGO!

Thijs Korvemaker (9) (foto rechts) werd door het speelgoedmuseum benoemd tot LEGO-ambassadeur van het Speelgoedmuseum.

Overige activiteiten

Aan museumbezoekers werden tot halverwege maart verschillende gratis activiteiten aangeboden zoals demonstraties met mechanisch blikken speelgoed, workshops, voorstellingen bij de toverlantaarn, bouwmiddagen met oud en modern constructiespeelgoed zoals Mobaco, Ankerbouwstenen, Lego en Kapla.

Herinrichting Speelgoedmuseum 2020-2021

Toen we in maart 2020 te maken kregen met de lockdown i.v.m. de coronacrisis moest het Speelgoedmuseum haar deuren sluiten. In juni kon Museum De Waag met de nodige aanpassingen de deuren weer openen, echter voor het Speelgoedmuseum bleek heropening niet reëel. De middeleeuwse panden waarin het museum gevestigd is, met kamervertrekken en smalle gangen, maken eenrichtingsverkeer en anderhalve meter afstand houden onmogelijk. De locatie was niet coronaproof te maken. Dit betekent dat het museum al sinds maart gesloten is voor publiek en wij niet aan onze kerntaken als museum kunnen voldoen. In vergelijking met verleden jaar lopen we dit jaar ruim 21.000 bezoekers mis.

Gezien het achterstallige onderhoud in het museum besloten we dit voorjaar van de gelegenheid gebruik te maken om de noodzakelijke vervanging van de technische installaties te realiseren. Met het aanhouden van de crisis lag het vervolgens voor de hand om de hele voorgenomen vernieuwing van het museum naar voren te halen. In 2021 willen we de locatie opgeknapt en de inrichting gemoderniseerd hebben.

Met een team van deskundigen zijn we aan de slag gegaan om een innovatief concept voor het Speelgoedmuseum te ontwikkelen. Ons eigen team van deskundigen is daarbij versterkt met extern projectleider Lies Willers en ontwerpbureau Studio Koster en Van Lienen.

We zijn tot de slotsom gekomen dat in de vernieuwde opstelling de spelende mens centraal komt te staan. We combineren een ludieke interactieve opzet van het museum met een verdiepende laag, waarbij we de maatschappelijke connotaties van speelgoed inzichtelijk maken. Het Speelgoedmuseum Deventer gaat zonder twijfel de meest vernieuwende en verassende in zijn soort worden.

Joep Beving in Lebuinuskkerk tijdens Kelderfest 2020 (foto door Fotoicoon)

4 Activiteiten & evenementen

Historische lezingenreeks

Evenals in voorgaande jaren werd in 2020 in samenwerking met Archeologie Deventer een reeks historische lezingen georganiseerd op gebied van erfgoed en archeologisch onderzoek. Deze vonden plaats in het auditorium van het Stadhuis. Vanaf maart kwamen de lezingen te vervallen. In september werd er nog wel een lezing georganiseerd in samenwerking met Historische Kring Bathmen in Cultuurhuus Bathmen.

Overzicht lezingen

16-01-2020	Bart Vermeulen en Marieke van der Wal: <i>Terug naar Epse, archeologisch onderzoek ter plaatse van het bedrijvenpark A1</i>
27-02-2020	Bart Vermeulen en Emile Mittendorff: <i>Baggeren in de IJssel</i>
23-09-2020	Gerard Gervedink Nijhuis en Ewout van der Horst: <i>Bathmen tijdens de Tweede Wereldoorlog</i> i.s.m. Historische Kring Bathmen

Kelderfest

Op 23 februari vond *Kelderfest* plaats: Een festival met een mix van muziek, archeologie en kunst op historische ondergrondse locaties in de Deventer binnenstad die normaal gesproken niet voor publiek toegankelijk zijn. De avond startte met concerten van Joep Beving en Mario Batkovic in de Lebuinuskkerk, Meindert Talma in het Burgerweeshuis en Felicity Provan & Ada Rave in het Penninckshuis.

Om 21.00 uur begon het programma in kelders, crypten en souterrains van de Lebuinuskkerk, Burgerweeshuis, vrijmetselaarsloge, Domus Magnus, Sociëteit de Hereeniging, het stadskantoor, 't Lokaal, Museum Geert Groote Huis, Museum De Waag en athenaeumbibliotheek.

Kunstenlab organiseerde het onderdeel beeldende kunst, Archeologie Deventer organiseerde House of Horrors en een dark room. Het festival werd georganiseerd i.s.m. De Nieuwe Oost, Burgerweeshuis, De Perifeer, Archeologie Deventer en Kunstenlab

.Open Monumentendag en Erfgoedfestival

Traditiegetrouw opent Nederland in het tweede weekend van september haar monumenten voor publiek. In 2020 had Deventer Verhaal de ambitie om opnieuw een veelzijdig programma neer te zetten tijdens Open Monumentendag en het erfgoedfestival. Er was hiervoor een nauwe samenwerking met vele erfgoedpartners uit de gemeente.

Door de coronamaatregelen waren we echter genoodzaakt een alternatieve Open Monumentendag te organiseren. Het fysiek openstellen van alle gebouwen en ruimtelijk invulling geven aan het activiteitenprogramma bleek niet haalbaar, zeker niet in de veelal krappe monumenten in de middeleeuwse binnenstad van Deventer. Uiteindelijk is gekozen voor een vernieuwende, digitale foto- en/of videopresentatie van een aantal monumenten en een digitale speurtocht.

Monumenteigenaren, -beheerders, -bewoners en erfgoedinstellingen konden meedoen aan de verkiezing *Deventer monument van het jaar*. Het mooiste verhaal over bijvoorbeeld over de prachtige woonplek, over een vroegere bewoner of over de oorspronkelijke of actuele bestemming van het pand kon de titel *Deventer monument van het jaar* winnen met daarbij een 3D-opname van het monument.

Een jury van diverse samenstelling koos de vijf meest aansprekende inzendingen. Bij de geselecteerde monumenten werden promotiefilmpjes door *kidsreporters*: Zij gingen met een filmploeg op stap om de monumenten en hun beheerders in beeld

te brengen. De uitgekozen monumenten werden online uitgelicht op een speciaal daarvoor ingerichte webpagina. Via een mediacampagne werd de verkiezing onder de aandacht van het Deventer publiek gebracht. Van 1 t/m 10 september werd er 13.000 keer gestemd.

Tijdens een besloten bijeenkomst in de Lebuinuskkerk reikte wethouder Carlo Verhaar op 11 september 2020 de prijs uit aan winnaar Graaf van Burenstraat 12.

Tijdens deze bijeenkomst vond ook de presentatie plaats van het *Deventer klankenplankje* met het bijbehorende boekje: *Nöör de stad*, een verhaal in het

Deventers dialect geschreven door René Berends. Het boekje, klankenplankje met klankenkaartjes en een ondersteunende lesbrieff voor leraren werden gratis aangeboden aan het basisonderwijs en waren bedoeld om kinderen van de basisscholen in de gemeente Deventer kennis te laten maken met (de geschiedenis van) het Deventers dialect en met de Deventer oorsprong van het aloude leesplankje.

In het kader van Open Monumentendag kwamen er ook nog twee nieuwe wandelroutes beschikbaar in de izi.Travel app: *Zoeken & Dwalen door het Bergkwartier* en *Zoeken & Dwalen tussen Assenstraat en Polstraat*. De 3Deventer app werd aangevuld met de archeologische hotspot Noordenbergtoren.

Prijzuitreiking winnaars Deventer monument van het jaar door wethouder Verhaar

In samenwerking met Kunstcafé (gezamenlijk initiatief van Deventer Dagsociëteit en Kunstcircuit) werden voor belangstellenden op vrijdag 11 september 2020 in Mimik presentaties verzorgd over Open Monumentendag. De jaarlijkse klassendag in het kader van Open Monumentendag kwam te vervallen.

Overige activiteiten

Vanaf half maart 2020 was het door de coronamaatregelen, op een enkele uitzondering na, niet meer mogelijk om rondleidingen aan te bieden. Openingen en ontvangsten voor medewerkers van de WV en het Gilde Deventer en voor leden van Vereniging De Waag konden geen doorgang vinden. Ook activiteiten voor museumbezoekers en ontvangsten van schoolklassen kwamen te vervallen.

Eveneens hebben we de op 26 juni 2020 geplande opa-en-oma-dag moeten annuleren: De dag waarop de bijzondere band tussen grootouders en kleinkinderen staat centraal door middel van een speurtocht naar het verleden in de binnenstad van Deventer.

Spelen op de Brink, waarbij de jeugd (bijna) iedere woensdag- en zondagmiddag op de Brink kan spelen met o.a. oudhollands speelgoed heeft eveneens geen doorgang kunnen vinden. Deventer Verhaal draagt hier jaarlijks financieel aan bij.

5 Educatie

In verband met de coronamaatregelen was het vanaf half maart 2020 niet meer mogelijk om schoolklassen te ontvangen. Het lespakket bij de tentoonstelling *Deventer Bezet & Bevrijd* werd aangepast naar een onlineprogramma en gratis beschikbaar gesteld aan het onderwijs.

5.1 Museum De Waag

Bij tentoonstellingen werden op maat gemaakte lespakketten aan het onderwijs aangeboden bestaande uit achtergrondinformatie voor de leerkracht, een lesbrief met werkbladen en een museumles. De educatieve programma's waren bedoeld voor scholieren uit groep 5 t/m 8 van het basisonderwijs. Een team van vrijwilligers begeleidde de schoolklassen bij de activiteiten.

Voor de tentoonstelling *BLIK. Van conserven tot kunst* hebben we in totaal drie schoolklassen ontvangen, waarvan twee in 2020.

5.2 Speelgoedmuseum Deventer

Evenals in 2019 was het in 2020 niet mogelijk een volwaardig educatieprogramma aan te bieden en een actief wervingsbeleid te voeren. Aan de vraag van scholen die zelf het initiatief namen om het Speelgoedmuseum te bezoeken werd wel zoveel mogelijk tegemoetgekomen. Er zijn educatieve programma's beschikbaar voor scholieren uit groep 1 en 2 van het basisonderwijs en voor scholieren uit groep 3 t/m 8 van het basisonderwijs. Tot en met half maart bezochten 4 schoolklassen uit het basisonderwijs het museum. De educatieve activiteiten konden alleen gerealiseerd worden dankzij de inzet van het team van vrijwilligers.

5.3 Verkenning erfgoededucatie

Educatief bureau Komvoor uit Enschede heeft in opdracht van Deventer Verhaal in het najaar van 2020 een verkenning verricht naar de behoeften en kansen op het gebied van erfgoededucatie in Deventer. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met zowel erfgoedinstellingen als vertegenwoordigers vanuit het onderwijs. Uit de verkenning is gebleken dat er veel mogelijkheden bestaan om het aanbod beter af te stemmen op de vraag. Het onderwijsveld heeft behoefte aan structureel aanbod dat aansluit bij hun leerdoelen en de diverse niveaus en minder aan specifieke lesmateriaal bij tijdelijke tentoonstellingen. Op basis van deze verkenning ontwikkelt Komvoor in 2021 een specifiek aanbod bij de semipermanente opstellingen in De Waag en het Speelgoedmuseum.

Op langere termijn is het de bedoeling om in samenwerking met het onderwijs en partnerinstellingen een doorgaande leerlijn over de geschiedenis van Deventer te ontwikkelen voor de tien tijdvakken zoals die in het primair en voortgezet onderwijs gehanteerd worden.

6 Publiek

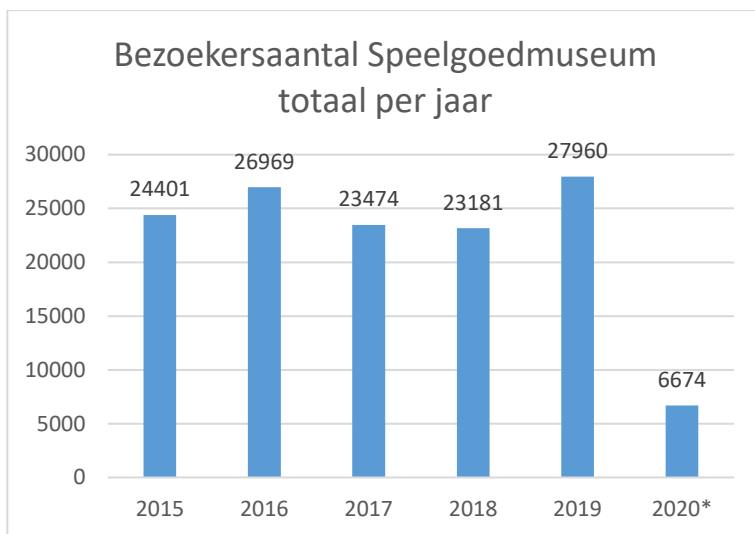
Ondanks alle beperkingen vanwege corona hebben we in 2020 ons publiek nog behoorlijk goed weten te bedienen. Dat kwam vooral door een vliegende start in de beginmaanden van het jaar, waarbij beide musea bovengemiddeld veel bezoekers trokken. Ook na heropening in juni trok De Waag opvallend meer publiek dan onder de beperkende omstandigheden verwacht mocht worden. Bovendien was het digitale bereik van de tentoonstelling *Deventer Bezet & Bevrijd* ronduit imponerend (19.712 bezoekers van de VR-tour).

Bezoekersaantallen Speelgoedmuseum

Het Speelgoedmuseum Deventer is in 2020 maar 10 weken open geweest. Het museum werd vanaf 13 maart i.v.m. de lockdown gesloten. Omdat een coronaproof museum in de praktijk niet te realiseren bleek, is de geplande herinrichting naar voren gehaald waardoor het museum tot op het moment van schrijven nog steeds gesloten is.

Op de volgende pagina een overzicht van de bezoekersaantallen, die dus op geen enkele wijze te vergelijken zijn met de bezoekersaantallen in een regulier jaar.

In 2020 hebben we in totaal (gedurende 10 weken) 6.674 bezoekers in het museum mogen ontvangen.

* aantal bezoekers over 10 weken

Bezoekers naar tariefsoort (informatie uit kassasysteem)

Museumkaart	2741
Volbetalend	3008
Deelbetalend	352
Gratis	573
Totaal	6674

Bezoekersaantallen Museum De Waag

Museum De Waag is in 2020 in totaal 35 weken open geweest. Het museum werd vanaf 13 maart i.v.m. de lockdown gesloten. Na de heropening in juni 2020 deed De Waag het goed met de tentoonstelling Deventer Bezet & Bevrijd.

In november was het museum twee weken gesloten i.v.m. de aangescherpte coronamaatregelen en vanaf 15 december 2020 opnieuw i.v.m. de tweede lockdown.

Op de volgende pagina een overzicht van de bezoekersaantallen, die dus echter niet goed te vergelijken zijn met de bezoekersaantallen in een regulier jaar.

In 2020 hebben we in totaal (gedurende 35 weken) 14.649 bezoekers in Museum De Waag mogen ontvangen.

* Aantal bezoekers over 35 weken

Bezoekers naar tariefsoort (informatie uit kassasysteem)

Museumkaart	9005
Volbetalend	4140
Deelbetalend	482
Gratis	1022
Totaal	14649

Websitebezoeken per jaar *

www.museumdewaag.nl	39.628
www.speelgoedmuseumdeventer.nl	25.326

*Bron: Google analytics. Gemeten tussen 1-jan-2020 en 1-jan-2021

Wegens een migratie van de website www.deventerverhaal.nl is het aantal websitebezoeken voor deze pagina helaas niet meer te achterhalen.

7 Collectie

7.1 Beheer

Collectiemanagementsysteem

In 2020 maakte Deventer Verhaal een start met de overstap naar een nieuw collectiemanagementsysteem. Het huidige Adlib Bibliotheek-Museum 4.2 kan niet onbeperkt geüpdatet worden. De nieuwe opvolger Axiell Collections Cloud biedt met name online voor publiek meer mogelijkheden. Axiell neemt in de nieuwe opzet ook de hosting en beveiliging van de database voor rekening.

Stadhuiscollectie

De Deventer stadhuiscollectie valt formeel onder beheer van Deventer Verhaal, maar verblijft op de stadhuislocatie. Deventer Verhaal, gemeente Deventer en het team facilitaire zaken hebben hier regelmatig afstemming over. Voor de inventarisatie is in 2020 een overzicht gemaakt van alle collectiestukken in het stadhuis-complex. Daarbij zijn ook de taxatiewaardes opnieuw vastgesteld. Het museum werkt met een eigen collectiemanagementsysteem dat helaas niet echt transporteerbaar is, vandaar dat er ook een gezamenlijk document is gemaakt dat voorzien is van alle standplaatsen en eveneens de actuele waardes.

Registratie

In 2020 werd de collectie oude tegels met kinderspellen nagelopen, gefotografeerd en geregistreerd. Daarnaast werden de nieuwe aanwinsten van dat jaar geregistreerd. Zie hiervoor ook verderop de sectie museumaanwinsten 2020.

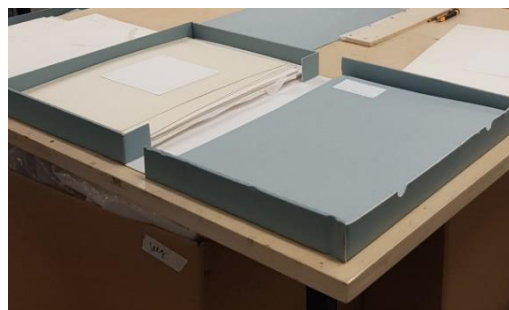
7.2 Behoud

Passieve conservering

In depot vonden de reguliere schoonmaakrondes plaats waarbij gecontroleerd werd op ongedierte en de relatieve luchtvochtigheid en temperatuur werden gemeten. Deze gegevens zijn opgeslagen en geanalyseerd. In depot zijn door de beheerder twee nieuwe koelinstallaties geplaatst.

Behoudsactie collectie kinderprenten

In het voorjaar van 2020 werd gestart met de verwijdering van de oude omslagen van de kinderprentencollectie. Er werden nieuwe omslagen geleverd en de oude dozen zijn vervangen voor nieuwe. Zodoende zijn de kinderprenten voor de komende decennia van een veilige behuizing voorzien die gegarandeerd zuurvrij blijft voor de komende 30 jaar.

Conserveringsactie kinderprenten voorjaar 2020

Een andere behoudsactie die werd uitgevoerd had van doen met de lijsten van *De Vier Evangelisten* van Hendrick ter Brugghen. De vier schilderijen uit 1621 zijn gevat in klimaatkisten. Periodiek moet het glas hiervan schoongemaakt worden, daarnaast zijn de sponningen stofvrij gemaakt. Ook dient de conditie van de niet zichtbare achterzijde periodiek op risico's gecontroleerd te

worden. In maart 2020 werd deze actie door restaurator Jorinde Koenen uitgevoerd. Enkele kleine beschadigingen aan de lijsten uit 1707 zijn door de restaurator bijgewerkt. Het ging daarbij om lichte reversibele retouches.

Wekelijks (8 uur) is ook in 2020 door onze speciale collectiemedewerker in beide musea een ronde gemaakt om de tentoongestelde collectiestukken op conditie na te lopen en stofvrij te houden.

Binnenklimaat

De klimaatuitdraaien van de twee museumlocaties geven inzicht in het verloop van het binnenklimaat van de gebouwen. De geklimatiseerde Waag kent op momenten

een wat grillig verlopend binnenklimaat omdat de monumentale buitenschil met de vele ramen in feite warmte doorlaat. In 2019 is de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) gevraagd om een advies te geven ten aanzien van het binnenklimaat voor de vier niveaus van Museum De Waag. De klimaatdeskundigen van de RCE concludeerden dat de relatieve luchtvochtigheid in het gebouw inderdaad periodiek boven de gewenste norm ligt. Met name de tweede verdieping heeft daarbij een hogere RV die langer dan gewenst aanhoudt. Het advies was om daar vanuit behoudsredenen ook op te blijven letten en waar mogelijk te sturen bijvoorbeeld middels speciale vitrines en of regulerend materiaal voor gevoelige collectiestukken.

Stadhuiscollectie

In april 2020 voerde Helicon Conservation Support de jaarlijkse monitorronde om de collectiestukken in het stadhuis na te lopen. O.a. *de Magistraat* van Gerard ter Borch II is standaard onderdeel van deze monitoractie waarbij gelet wordt op eventuele veranderende conditie, risico's en schade. Bij de ronde in april zijn ook de gildeborden in de trouwzaal nagelopen. Er zijn bij deze ronde geen alarmerende constatering gedaan.

Actieve conservering

In 2020 werd het schilderij *De Tempel van Minerva Medica* gerestaureerd. Dit paneel uit ca. 1635, geschilderd door Bartholomeus Breenbergh, werd door restaurator Lara van Wassenaar in het begin van 2020 gerestaureerd. De oude vergeelde vernis is verwijderd, oude retouches zijn hersteld en lacunes opgevuld. De restauratie werd volledig bekostigd vanuit Het Breenbergh Fonds dat in 2018 werd opgericht.

Foto van de restauratie van Breenberghs *Tempel van Minerva Medica* februari 2020

In 2020 voerde de firma Hekkers en Van 't Spijker de restauratie uit van de zes gildeborden in de trouwzaal van het stadhuis. Daarbij werden alle loszittende onderdelen opnieuw verlijmd. De borden werden ook voorzien van een beschermende waslaag. In de zomer werd ook het portaal in de trouwzaal (Derck Daniels c. 1660) door Hekkers nagelopen. Ook daarbij werden losse onderdelen vastgezet om te voorkomen dat deze zoekraken. Het team facilitaire zaken nam de kosten van deze acties voor rekening.

7.3 Aankopen, schenkingen en afstoting

Aankopen

- Een prent met het portret van Robert van Voerst uitgevoerd voor de Iconographie, prentmaker: Van Voerst te Londen, uitgever: Gilles Hendricx uit Antwerpen (1630-1646).

Vereniging De Waag kocht ter versterking van de museale collectie:

- Een schildrij van Anna Lehman, *Deventer gezien vanaf de Worp*, mogelijk dichtbij de oude scheepswerf 'De Goede' uit ca. 1920.
- Een familieportret met daarop Hendrick De Sandra, Margaretha Tortarolis en Anna Maria De Sandra, olieverf op doek ca. 1660 anoniem, mogelijk Jan Mijtens.
- Het bijhorende familiealbum van Hendrick De Sandra, in rood marokijnen band. Ca. 1660-1670, beiden in 2020 aangekocht van de nazaten van H. De Sandra.

Voor de speelgoedcollectie werden de winnende producten van de titel *Speelgoed van het Jaar* aangekocht. Het ging hierbij om speelgoed uit de periode 2013 t/m 2019. Het is voor het overzicht van de Deventer speelgoedcollectie belangrijk om deze ontwikkeling bij te houden.

Er zijn t.b.v. de collectie Knecht-Drenth geen aankopen gedaan in 2020.

Schenkeningen

- Een prent met het portret van de Engelse officier en diplomaat Kenelm Digby door Robert van Voerst, idem uit de Iconographie prentmaker: Van Voerst te Londen, uitgever: Gilles Hendricx uit Antwerpen (1630-1646).
- Een houten schildje met daarop de titel: *Militair Commissariaat Deventer 1945, in herinnering aan de periode kort na de bevrijding.*
- Portret van de moeder van mevrouw Helene Drenth: mevrouw Petronella Maria Cristina Drenth Groebitz, door George Claasen 1932.
- Een schilderij met een winters aanzicht op de boerderij Erve Schurink of Schuring Deventer, door Hein Balsink.

Museum De Waag

- Een ijzeren mortiergranaat met restant van een houten plug voor lont, 16e of 17e-eeuws.
- Een vaandel van de Toneelvereniging STV Colmschate, Deventer.
- Een eettafel van een Deventer familie die tijdens het bombardement van 6 februari 1945 beschadigd werd.

Speelgoedmuseum

- Een ADO-blokkendoos met bijhorende documentatie
- Een paar vroege rolschaatsen in originele verpakking
- Een kinderwagen uit ca. 1970
- Een OKWA-melktransportwagen

Er is geen collectie afgestoten.

7.4 Bruiklenen

Inkomend Museum De Waag

Deventer Bezet en Bevrijd

Voor de tentoonstelling *Deventer Bezet & Bevrijd*, zijn diverse partijen bereid gevonden om hun objecten uit te lenen waaronder het Ety Hillesum Centrum,

OKWA melktransportauto verworven in 2020

gemeente Deventer, Archeologie Deventer, Hoofdkantoor Jehova's Getuigen Emmen, Historisch Centrum Overijssel afd. Deventer en vele particuliere bruikleengevers

Deventer Topstukken

Voor de tentoonstelling *Deventer Topstukken* werden van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed twee schilderijen van de schilder Gerard ter Borch II geleend voor nog onbepaalde tijd. Daarnaast waren er twee particuliere bruiklenen.

Speelgoed voor jong en oud

Voor de tentoonstelling *Speelgoed voor jong en oud* werd dankzij de Stichting Ruysenaers-Schenk uit Haarlem een ruime selectie bijzonder speelgoed uitgeleend aan Deventer. Daarnaast werden diverse stukken van particulieren geleend.

Uitgaand Museum de Waag

- Museum Teta van Elven te Delft leende twee schilderijen van Arie Wassenburg uit de Knecht Drenth Collectie. KD 2003-0185 en KD 2003-0240.
- Museum De Zwarte Tulp te Lisse leende een schilderij van Jan Kuijpers een bollenveld bij Lisse, idem uit de Knecht Drenth Collectie. KD 2003-0107

Uitgaand Speelgoedmuseum Geen in 2020.

7.5 Depots

Nog altijd zijn er twee depots in gebruik. Voor beide depots zijn in 2020 nieuwe contracten afgesloten.

7.6 Informatievoorziening

In 2020 heeft Museum De Waag middels fotomateriaal en gegevens van collectiestukken bij kunnen dragen aan een aantal publicaties of documentaire uitingen:

Publicaties en websites

- *The Global Eye, dutch, spanish and portuguese maps in the collections of the Grand Duke Cosimo III de' Medici*, A. Cattaneo en S. Corbellini, Florence 2020.
- *Op zoek naar Hamaland, archeologische resten uit de 9^e tot en met de 10^e eeuw in Zuid-Salland*, een uitgave van de AWN-afdeling Zuid Salland - IJsselstreek - Oost-Veluwe, 2020
- *Nederlandse Gewichten van brons en messing*, G.J. Warburg en J. H. Tielema, 2020.
- Aan het Rijks Instituut Kunsthistorische Documentatie werden dankzij Paul Brinkmann de gegevens omtrent het dendrochronologisch onderzoek van het paneel *De Tempel van Minerva Medica* door Breenbergh verstrekt. Zie <https://rkd.nl/nl/explore/images/67803>
- Publicatie i.h.k.v. de stadsvrijheid van Deventer, C. Hogenstijn, Uitgeverij Verloren, nog uit te brengen.
- Publicatie, *Die Antiken der Grafen von Manderscheid-Blankenheim*, Deutsche Forschungsgemeinschaft, N. Hanel en P. Noelke, Landesmuseum Bonn 2020. Voor een afbeelding van het portret van Wijnand Pigge.
- Aanlevering gegevens voor de database van de Art Gallery of Ontario, Canada, omtrent twee portretten door Jeremias Schultz. Portrait of a Lady Holding an Orange Blossom | Art Gallery of Ontario (ago.ca)
- Het museum heeft meegedaan aan het landelijke onderzoek naar mogelijk koloniaal erfgoed. Wat is momenteel de omgang met koloniale collecties die beheerd worden in Nederlandse musea? Uitgevoerd in samenwerking van de Museumvereniging met de Commissie Nationaal Beleidskader Koloniale Collecties.
- Deventer Verhaal leverde vele afbeeldingen voor het verzamelalbum *Deventer, een plaatje* van Jumbo uitgebracht door winkelcentrum De Boreel, 2020.

8 Marketing & Communicatie

In 2020 zijn op marketing- en communicatiegebied veel doelstellingen behaald: onder andere het vergroten van online zichtbaarheid van de drie merken in algemene zin, het vernieuwen van de websites van Deventer Verhaal en het doorontwikkelen en optimaliseren van communicatiesystemen.

8.1 Vergroten online zichtbaarheid drie merken

De coronacrisis heeft ons uitgedaagd om diverse online alternatieven te ontwikkelen voor het tentoonstellingen- en activiteitenprogramma. Dit heeft mede bijgedragen aan het vergroten van de zichtbaarheid van onze drie 'merken': *Museum De Waag*, *Speelgoedmuseum Deventer* en *Deventer Verhaal*.

Zo hebben we voor de tentoonstelling *Deventer Bezet & Bevrijd* een virtual reality tour ontwikkeld die maar liefst 19.712 keer is bekeken via www.museumdewaag.nl.

Beeld uit de VR-tour *Deventer Bezet & Bevrijd* op de website

Eveneens in het kader van *Deventer Bezet & Bevrijd* zijn er twee routes beschikbaar gekomen voor de *izi.Travel* app: een wandelroute door de binnenstad en een fietsroute langs 15 locaties in Deventer Noord, Diepenveen en Schalkhaar gemaakt met veel informatie en foto's. Deze wandel- en fietsroute begon en eindigde bij De Waag en is maar liefst 3.386 keer gedownload.

Speelgoedmuseum Deventer

Vanwege de coronacrisis is het Speelgoedmuseum sinds maart 2020 gesloten. Desondanks is het speelgoedmuseum veel en positief in het nieuws geweest met o.a. de online actie *Deventer in LEGO*, waarbij fanatieke LEGO-liefhebbers opgeroepen werd om Deventer gebouwen in LEGO na te bouwen. De actie was een groot succes, veel regionale media hebben aandacht besteed aan deze online actie.

Deventer Verhaal

Open Monumentendag 2020 was door de coronamaatregelen voor een groot deel digitaal vormgegeven, maar was met o.a. de verkiezing *Deventer monument van het jaar* een groot succes te noemen. Via een mediacampagne werd de verkiezing onder de aandacht van het Deventer publiek gebracht. Van 1 tot en met 10 september werd er maar liefst 13.000 keer gestemd.

Tevens heeft Deventer Verhaal tijdens de laatste historische lezing van 2020 in Bathmen een goede pilot kunnen doen in het live-streamen van evenementen in coronatijd.

8.2 Websites

De website deventerverhaal.nl is geheel vernieuwd en draagt nu beter bij aan de uitstraling zoals Deventer Verhaal die nu en in de toekomst voor ogen heeft. De website is overzichtelijker en mobielvriendelijker gemaakt. In het kader van kosten efficiëntie en intern gebruikersgemak, is de website ondergebracht in een

zogeheten multi-site omgeving. Dit betekent dat alle websites van Deventer Verhaal nu onder één dashboard te managen zijn.

Ook de website museumdewaag.nl is onder handen genomen en beter ingericht op zowel front- als backend-gebied. De ontwikkeling en live-gang van een nieuwe website voor Speelgoedmuseum Deventer is verschoven naar voorjaar 2021.

Homepage vernieuwde website Deventer Verhaal

8.3 Online Marketing

In 2020 is er meer ingezet op het vergroten van de online zichtbaarheid. Er wordt meer aandacht besteed aan de merken op social media. Naast Facebook, Instagram, YouTube en LinkedIn, zijn we sinds kort ook actief op Twitter. De voor Deventer Verhaal drie belangrijkste social media accounts zijn, met name in organisch bereik, dus niet-betaalde promotie, in 2020 flink gegroeid (tabel onder).

	2019			2020		
	Facebook	Instagram	Twitter	Facebook	Instagram	Twitter
<i>Deventer Verhaal</i>	1.254	–	–	1.581	–	12
<i>Speelgoedmuseum</i>	608	535	–	935	641	5
<i>Museum De Waag</i>	213	437	–	543	587	5

Er wordt nu meer gewerkt met een online advertentiebudget en per tentoonstelling en activiteit worden er meerdere korte video's gemaakt. Dit verhoogt het bereik en de engagement op social media. De gesponsorde video's bereikten per video tussen de 105.000 en 30.000 kijkers.

In 2020 is de samenwerking met Google Ads Grants via Bureau Lommer gecontinueerd. Maandelijks is er 10.000 euro gratis Google advertentiebudget beschikbaar waardoor Museum de Waag en Speelgoedmuseum Deventer hoger in de zoekmachines verschijnen.

8.4 Optimaliseren van communicatiesystemen

Het CRM-systeem PerfectView is niet verder uitgerold maar vervangen door het emailmarketingprogramma Mailchimp. Naast het versturen van diverse nieuwsbrieven met betrekking tot tentoonstellingen en activiteiten van Museum De Waag en Speelgoedmuseum Deventer en de activiteiten van Deventer Verhaal, dient Mailchimp nu als CRM-systeem. Hierdoor wordt er kostenefficiënt gewerkt (gecentraliseerd waardoor minder inzet uren).

In 2021 wordt er gepoogd om met meer culturele instellingen samen te werken op het gebied van media-inkoop en het benaderen van de Duitse toerist. Deventer Marketing speelt hierin een verbindende rol.

9 Personeel

Werkzame personen

De vaste formatie nam in 2020 t.o.v. 31-12-2019 met 0,74 fte af. De vaste formatie op kantoor groeide licht door het aannemen van een medewerker Marketing & Communicatie. Deze functie werd voorheen door een freelancer waargenomen. De formatie in de musea daalde door natuurlijk verloop. Omdat het Speelgoedmuseum gesloten is voor verbouwing en Museum De Waag beperkt open was vanwege coronamaatregelen, is vertrekkend personeel op de museumvloer niet vervangen.

Werkzame personen in fte	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020
Vaste formatie kantoor	8,11	8,27	6,79	6,95
Vaste formatie musea	5,70	5,99	6,23	5,33
Totaal	13,81	14,26	13,02	12,28

Vrijwilligers

De formatie van vrijwilligers is op papier nagenoeg ongewijzigd: Er waren 18 vrijwilligers betrokken bij de organisatie. In de praktijk was er – door corona – echter een zeer beperkte inzet van vrijwilligers.

Externe inhuur

Voor bepaalde projecten zoals o.a. de herinrichting van het Speelgoedmuseum werd een aantal freelancers - met de voor het betreffende projectspecifieke kennis - aangetrokken.

Ziekteverzuim

Het gemiddelde verzuim was 4,9%. Dit werd grotendeels veroorzaakt door twee langdurige zieke medewerkers. Het kortdurend verzuim lag op 1,1%.

Opleidingen

Voor een aantal medewerkers stond in 2020 een klassikale opleiding gepland. Dit kon vanwege corona geen doorgang vinden en door de aard van de opleidingen was online les geen optie. Het opleidingsprogramma was dit jaar daarom beperkt tot kortdurende trainingen op het gebied van veiligheid (BHV, EHBO) en het volgen van diverse webinars.

CAO

Deventer Verhaal volgt de Museum CAO. Zaken die niet in de CAO zijn geregeld, zijn vastgelegd in het aanvullende personeels- en vrijwilligersbeleid.

10 Financiële verantwoording

10.1 Resultaten 2020

Overzicht 2020 per kernactiviteit

Winst & Verlies	Realisatie 2019	Jaarplan 2020	Realisatie 2020
Deventer Verhaal			
Baten			
Eigen Inkomsten	€ 236.009	€ 248.733	€ 278.329
Subsidie	€ 1.161.301	€ 1.189.561	€ 1.154.562
Subsidie Rijksoverheid	€ -	€ -	€ 64.000
Totaal Baten	€ 1.397.310	€ 1.438.294	€ 1.496.890
Lasten			
Huisvestingskosten	€ -329.014	€ -337.420	€ -326.003
Organisatiekosten	€ -45.608	€ -61.250	€ -41.424
Afschrijvingskosten	€ -10.019	€ -15.850	€ -8.090
Personeelslasten	€ -627.098	€ -567.931	€ -532.339
Presentatiekosten / kosten programma	€ -305.345	€ -338.042	€ -308.097
Totaal Lasten	€ -1.317.084	€ -1.320.493	€ -1.215.953
Bijzondere Baten/Lasten	€ -31.377	€ -	€ -76.233
Financiële baten/lasten	€ -1.338	€ -1.500	€ -1.578
Totaal Deventer Verhaal	€ 47.512	€ 116.301	€ 203.126
Speelgoed Museum Deventer			
Baten			
Eigen Inkomsten	€ 89.596	€ 74.034	€ 15.763
Subsidie	€ 300.000	€ 260.000	€ 260.000
Totaal Baten	€ 389.596	€ 334.034	€ 275.764
Lasten			
Huisvestingskosten	€ -101.542	€ -107.133	€ -123.871
Organisatiekosten	€ -2.598	€ -2.450	€ -1.557
Afschrijvingskosten	€ -206	€ -1.650	€ -1.487
Personeelslasten	€ -210.562	€ -260.261	€ -244.482
Presentatiekosten / kosten programma	€ -26.915	€ -56.250	€ -6.403
Totaal Lasten	€ -341.823	€ -427.744	€ -377.800
Bijzondere Baten/Lasten	€ -35.000	€ -	€ -25.000
Totaal Speelgoed Museum Deventer	€ 12.773	€ -93.710	€ -127.037
Eindtotaal	€ 60.285	€ 22.591	€ 76.090

Exploitatieoverzicht 2020

	Realisatie 2019	Jaarplan 2020	Realisatie 2020	Delta jaarplan vs realisatie
Winst & Verlies				
Baten				
Eigen Inkomsten				
⊕ Sponsoring	€ 17.668	€ 25.000	€ 39.374	€ 14.374
⊕ commerciële exploitatie	€ 25.131	€ 15.047	€ 3.737	€ -11.310
⊕ entreegelden Museum De Waag	€ 109.529	€ 100.000	€ 78.510	€ -21.490
⊕ entreegelden Speelgoedmuseum	€ 72.146	€ 68.600	€ 16.647	€ -51.953
⊕ projectsubsidies	€ 101.133	€ 114.120	€ 155.824	€ 41.704
Totaal Eigen Inkomsten	€ 325.606	€ 322.767	€ 294.092	€ -28.675
Subsidie gemeente Deventer				
⊕ algemene subsidie Deventer Verhaal	€ 1.161.301	€ 1.189.561	€ 1.154.562	€ -34.999
⊕ algemene subsidie Deventer Verhaal (SMD)	€ 300.000	€ 260.000	€ 260.000	€ 0
Totaal Subsidie gemeente Deventer	€ 1.461.301	€ 1.449.561	€ 1.414.562	€ -34.999
⊕ Subsidie Rijksoverheid	€ -	€ -	€ 64.000	€ 64.000
Totaal Baten	€ 1.786.907	€ 1.772.328	€ 1.772.654	€ 326
Bijzondere Baten/Lasten				
⊕ Bijzondere Baten/Lasten	€ -66.377	€ -	€ -101.233	€ -101.233
Totaal Bijzondere Baten/Lasten	€ -66.377	€ -	€ -101.233	€ -101.233
Lasten				
⊕ Huisvestingskosten	€ -430.555	€ -444.553	€ -449.873	€ -5.320
⊕ Organisatiekosten	€ -48.206	€ -63.700	€ -42.981	€ 20.719
⊕ Afschrijvingskosten	€ -10.225	€ -17.500	€ -9.577	€ 7.923
⊕ Personeelslasten	€ -837.660	€ -828.192	€ -776.822	€ 51.370
⊕ Presentatiekosten / kosten programma	€ -332.260	€ -394.292	€ -314.500	€ 79.792
Totaal Lasten	€ -1.658.907	€ -1.748.237	€ -1.593.753	€ 154.483
⊕ Financiële baten/lasten	€ -1.338	€ -1.500	€ -1.578	€ -78
Eindtotaal	€ 60.285	€ 22.591	€ 76.090	€ 53.498

10.2 Toelichting op de cijfers

Algemeen

We sluiten het boekjaar 2020 af met een overschot van 76K. Het resultaat is ondanks de coronapandemie beter dan begroot en beter dan vorig jaar.

Mede dankzij de *compensatieregeling getroffen sectoren* (TGOS) ad 64K zijn de negatieve effecten van de pandemie opgevangen. Ook de meer dan eind 2019

geraamde inkomsten uit de projecten *Blik. Van conserven tot kunst* en *Deventer boekenstad* hebben in dit opzicht in belangrijke mate een positieve bijdrage ad 57K geleverd aan het resultaat. Ten opzichte van de begroting zijn met name de programmakosten en de personeelslasten lager. In vergelijking met 2019 waren er voornamelijk minder personeelslasten.

De exploitatie kent naast de effecten van corona en de inspanningen ten behoeve van de herinrichting van het nieuwe Speelgoedmuseum een aantal incidentele baten/lasten:

- Voor het overnemen/presenteren van circa 240 objecten van de Haarlemse historische speelgoedcollectie, afkomstig van mevrouw H.C. Ruysenaers-Schenk, is een reservering getroffen ter grootte van 25K.
- Met het besluit van de gemeente eind 2020 om de huurcompensatie op te splitsen, in tegenstelling tot onze begroting en ons beleid (we gaan het uitgeven als de subsidie is vastgesteld) zou het resultaat beter worden dan eerder geraamd. De huurcompensatie ad 30K is in het verslagjaar geboekt, maar niet besteed. De omvang van deze post is via de resultaatbestemming toegevoegd aan een bestemmingsreserve hiervoor.
- Bij het opstellen van de begroting van 2021 was er onvoldoende geld beschikbaar om de achterstand op het gebied van educatie en de vrijwilligersorganisatie in te lopen. Om dit toch zoveel mogelijk te kunnen realiseren is voor beide processen een reservering getroffen.
- Naast deze reserveringen is voor het aanpassen van de websites een reservering getroffen ter grootte van in totaal 10K.
- Tot slot is voor een oud-werknemer door het UWV een transitievergoeding uitgekeerd in 2020 ad 4K.

Corona

In deze toelichting wordt niet per onderdeel uiteengezet wat de effecten zijn van de pandemie in 2020. Ook is niet alles te becijferen. Hadden de musea bijvoorbeeld

niet véél meer bezoekers getrokken dan anders of begroot? Is 2019 voor ons een goede referentie? Of hoe waren we dan gevaren met de vernieuwing van het Speelgoedmuseum? Hadden we daar zelf tijd voor gehad?

Voor de duiding van het effect van corona op de exploitatie:

Effecten corona x €1000,-	
Minder inkomsten (2019 als referentie)	-87
Compensatie	64
Per saldo een verlies van inkomsten	-23
Extra kosten (niet gedekt)*	8
Extra inzet ivm controle reserveringen/schoonmaak (niet gedekt)	5
	13
Negatieve invloed op de exploitatie	-36
Loonkosten niet gemaakte uren (gedekt)**	34

* Hygiëne- en beschermingsmiddelen en communicatiemiddelen

** Personeel dat korter is gaan werken

In 2020 zijn o.a. de volgende objecten verworven:

- Diverse *Speelgoed van het jaar* objecten
- Gravure Robert van Voerst, zelfportret via Bernd Braun
- OKWA melktransportauto (oud speelgoed)
- Zilveren 3 butken, of 1 ½ stuiver Driesteden Deventer 1560

De aanschaffingen zijn gefinancierd uit de reserve museumaankopen.

Eerdere aankopen ten behoeve van de collectie Knecht-Drenth, voor rekening gebracht van de reserve, moeten nog worden betaald door de gemeente.

Ontwikkeling van de exploitatie

Het resultaat van 2020 vertoont een vertekening door incidentele lasten zoals gememoreerd. Dit boekjaar en voorheen zijn geen reserveringen gedaan voor de vervanging van duurzame tentoonstellingsmiddelen (herinrichting). We hadden ons ten doel gesteld over 2020 een bedrag ter grootte van 25K over te houden om op termijn over eigen middelen te beschikken ten behoeve van de vervanging van deze duurzame tentoonstellingsmiddelen(herinrichting). Met een resultaat van 76K zijn we hier ten dele toe in staat.

Bij de resultatenontwikkeling worden de volgende bemerkingen gemaakt:

Minder baten dan vorig jaar ad 14K en evenveel als begroot

Voor de huurcompensatie is in 2020 een bedrag van 30K ontvangen. Dit levert een negatieve afwijking op van 35K ten opzichte van de begroting én 2019. De vermindering van de budgetsubsidie voor het Speelgoedmuseum met 40K is de tweede negatieve afwijking ten opzichte van vorig jaar.

De inkomsten in 2020 uit entreegelden zijn als gevolg van corona 73K lager dan begroot en 87K lager dan vorig jaar. Ook de commerciële exploitatie blijft door de pandemie achter met 11K ten opzichte van de begroting en 21K ten opzichte van 2019.

De in 2019 gekapitaliseerde bijdrage ad 32K, die we dachten te kunnen verkrijgen van de gemeente (inzake fonds Reijns) zijn tegengeboekt in 2020. Hiermee is per saldo 9,5K negatief aan projectsubsidie voor dit project in de exploitatie verwerkt.

De gemeente beheert het legaat en wil voorkomen dat de btw een kostenpost gaat worden. Hiertoe is door de gemeente een fiscaaltechnische verkenning gemaakt. Ook onze accountant heeft dit getoetst. Thans wordt met de gemeente afgestemd het proces in werking te laten treden. Een deel van deze nog te ontvangen middelen uit de fondsen bij de gemeente zullen worden aangewend voor de uitvoering van het programma in 2021.

In totaal laten de projectsubsidies een forse plus zien. Voor *Deventer Boekenstad* zijn de verantwoordingen door subsidieverstrekkingen gehonoreerd. Dit in tegenstelling

tot de verwachting eind 2019, waardoor er een plus is van 28K dit jaar. Daarnaast levert de bijdrage vanuit het *Kickstart Cultuurfonds* een plus op van 42K (in totaal is 52K toegezegd, waarvan 10K in 2021 wordt aangewend).

De sponsorinkomsten met betrekking tot de Blik tentoonstelling (Trivium/SKB/The Box), ad 37,5K, leveren eveneens een positieve afwijking op. Met deze inkomsten worden de gemaakte kosten op dit project dit jaar ruimschoots gedekt. De overgebleven budgetruimte is aangewend voor het programma in het vierde kwartaal.

Voor Blik. Van conserven tot kunst en *Deventer Boekenstad* is in 2020 meer ontvangen dan uitgegeven. Per saldo gaat het om 57K.

De huisvestingskosten zijn ten opzichte van vorig jaar 19K hoger en 5K meer dan begroot.

In 2020 is een voorziening getroffen ter grootte van 10K voor de voorbereidingskosten van De Drie Haringen. Om het pand straks in te kunnen zetten voor het programma, denken we meer nodig te hebben dan we in de begroting voor 2021 hebben geraamd. De reservering is verantwoord onder overige kosten onroerend goed.

In 2020 zijn accu's voor de noodverlichting vervangen in het Speelgoedmuseum. Dit was duurder dan geraamd en duurder dan wat in 2019 voor De Waag is uitgegeven. Voor beveiliging is hiermee het verschil ten opzichte van 2019 +4K en de begroting +2K nagenoeg verklaard.

Met ingang van 1 juli is de overeenkomst met Kunst Depot Oost opengebroken en verlengd waarbij de tarieven voor huur aanzienlijk naar beneden zijn bijgesteld. In het tweede halfjaar is de besparing 7K ten opzichte van de begroting en 6K ten opzichte van 2019.

In het laatste kwartaal is onderhoud uitgevoerd in het Speelgoedmuseum. Zo is regulier schilderwerk uitgevoerd (huurdersdeel) voor 5K en is raamfolie opnieuw aangebracht (energiebesparing) ad 12K. Omdat in De Waag minder is besteed aan onderhoud is er ten opzichte van de begroting per saldo 8K meer uitgegeven. In totaal is iets minder uitgegeven dan in 2019.

De energiekosten in 2020 zijn nagenoeg gelijk aan 2019. De weersomstandigheden hebben geen roet in het eten gegooid en de energiekosten zijn daarmee lager dan begroot.

Lagere kosten voor het programma ad 80K t.o.v. begroot en 18K minder dan vorig jaar

Overeenkomstig de activiteiten zijn de kosten voor het programma beduidend lager dan begroot. De pandemie was aanleiding tot voorzichtigheid totdat we werden geholpen met de bijdrage vanuit het *Kickstart Cultuurfonds*. In financieel opzicht is extra budgetruimte gebruikt. Zo is bijvoorbeeld extra programmagedeel aangewend voor vitrines ad 14K, armaturen/spanningsrail ad 13K, klimaatunits ad 12K, een afzuigunit ad 3K en speelgoed. Helaas moesten we al weer kort na de opening het museum sluiten en is het niet gelukt een aantal activiteiten te realiseren. Om die reden is een deel van de subsidie, ad 10K, doorgeschoven naar 2021.

De projecten *Blik* en *Deventer Boekenstad* hebben het bedrijfsresultaat van 2020 in positieve zin beïnvloed; zijn de baten groter dan de lasten. Bij *Deventer Boekenstad* gaat het om 27K en bij *Blik* gaat het om 29K.

Lagere personeelslasten dan begroot 15K en lager dan vorig jaar 56K

Formatiewijzigingen zijn debet aan lagere personeelskosten en is de flexibele schil (locatiepersoneel) uitgenut ten tijde van de sluiting. Ten opzichte van vorig jaar zijn de kosten met betrekking tot de directievoering lager, te weten 42K. De transitievergoeding ad 30K die in 2019 ten laste van het resultaat is geboekt hierbij buiten beschouwing gelaten. Ook zijn de personeelskosten voor Marketing & Communicatie lager, ad 10K.

Thans hebben we twee langdurig zieken in ons personeelsbestand, waarvoor we in 2020, 5K aan ziektegeld uitgekeerd hebben gekregen via de verzekering. Voor een van hen zijn de 65 wachtdagen (eigen risico) reeds lang voorbij en zijn de salariskosten gedekt. Het is nu wachten op de uitgestelde behandeling. Voor het tweede ziektegeval is de eigen risico-periode nog niet verstreken. Vanaf maart zal een IVA-uitkering aan medewerker worden uitgekeerd. De CAO kent een loondoorbetalingsverplichting van 100%. Aangezien we voor dit verschil zijn verzekerd, zijn de meerkosten in het eerste ziektejaar nagenoeg afgedekt.

Het aantal verlofuren is ultimo 2020, 109 uren, lager dan eind vorig jaar, wat resulteert een verschil van 3K.

Verwachtingen voor 2021

Met het resultaat van 2020 is opnieuw een verbetering van de financiële positie gerealiseerd.

De impact van de coronapandemie zorgt ervoor dat ook in 2021 de inkomsten fors zullen achterblijven op de begroting. Het verlies zou kunnen oplopen tot meer dan een ton. Zonder compensatie zullen we deze tegenvallers moeten opvangen vanuit onze strategische reserve. Deze buffer hebben we juist aangelegd om noodzakelijke investeringen op de langere termijn uit eigen middelen te kunnen bekostigen. Derhalve is er alles aangelegd om het verlies te beperken.

Met het wegvallen van een vaste kracht en de enorme inspanning die de herinrichting van het Speelgoedmuseum van ons vraagt, wordt een zware wissel getrokken op met name het kantoorpersoneel. Ondanks het inhuren van externe krachten blijft de druk groot en blijft er weinig speelruimte over voor de voorbereiding van de uitvoering van de aangepaste programmering voor 2022.

Voor 2021 kunnen wij, zonder extra steun, de gevolgen van de pandemie niet het hoofd bieden. Verwachten voor 2021 een negatief resultaat.

Aangaande de huurovereenkomst voor De Waag dreigen we in een patstelling te raken. Voor 2021 is de huurcompensatie vastgesteld op 30K. Met de compensatie van vorig jaar, eveneens 30K, die we dit jaar gaan gebruiken, kunnen we in 2021 uitvoering geven aan onze geplande activiteiten. Voor de situatie vanaf 2022 lijkt een doemscenario zich af te tekenen.

Conclusie P&L

De exploitatie van 2020 is in de loop van dat jaar onder druk komen te staan, maar is dankzij extra steun en de hoger dan verwachte projectsubsidies uit het voorgaande jaar in financieel opzicht positief afgesloten.

Het jaarverslag 2020 is opgesteld door de directie van de stichting Deventer Verhaal en vastgesteld door de Raad van Toezicht | mei 2021.

**Deventer
Verhaal**

Stichting Deventer Verhaal | Keizerstraat 33 | 7411 HD Deventer | 0570 – 855950 | info@deventerverhaal.nl | www.deventerverhaal.nl | www.museumdewaag.nl | www.speelgoedmuseumdeventer.nl | KvK 61898449